

POLITIET

Nyhetsbrev fra næringslivskontakten Nordland politidistrikt

I denne utgaven:

- ✓ Beskyttelsestiltak mot datainnbrudd og digital utpressing
- ✓ Informasjon fra A-krimsentret i Nordland

BESKYTT DIN BEDRIFT MOT DATAINNBRUDD OG DIGITAL UTPRESSING

Datainnbrudd og løsepengevirus er kriminalitetsfenomener som vil kunne berøre ALLE norske offentlige og private virksomheter i årene som kommer, jf. politiets trusselvurdering 2022 og nyhetsbrev nr. 1 for 2022 fra Næringslivskontakten i Nordland.

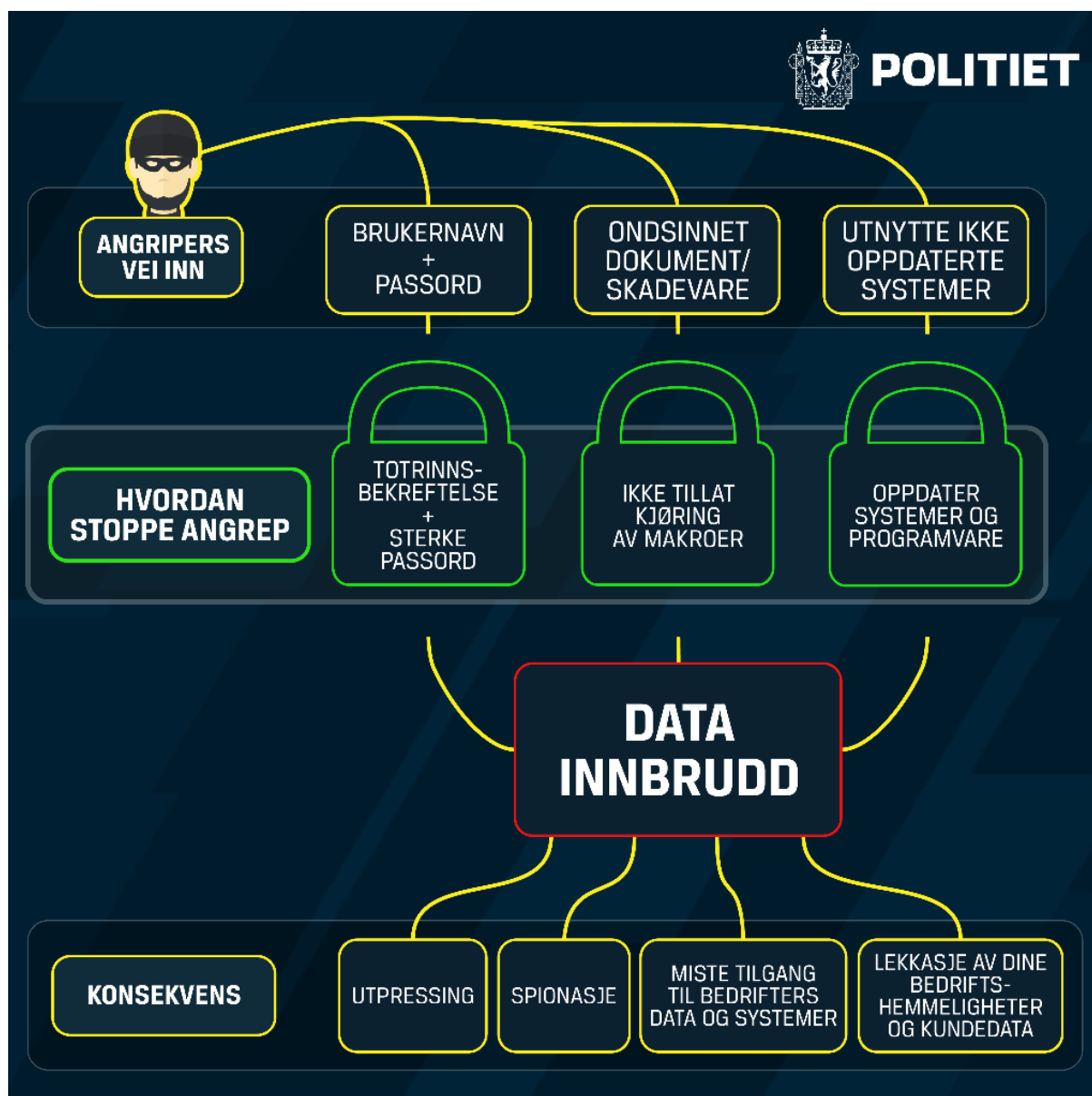
Et slikt angrep kan ha store konsekvenser for virksomheten, og vi har eksempler på virksomheter som har gått konkurs som følge av dette.

Selv om trusselbildet har blitt skjerpet, betyr ikke dette nødvendigvis betydelig økt risiko.

Sårbarhetene kan reduseres og risikoen kan holdes på et akseptabelt nivå ved at man sørger for en tilstrekkelig grunnsikring.

Politiet har i den senere tid etterforsket flere saker som dreier seg om digital utpressing. På bakgrunn av det vi ser i disse sakene, ønsker vi å gi informasjon om noen få tiltak som vi mener er spesielt viktig å iverksette, og som vil redusere risikoen betraktelig. Disse tiltakene mener vi det burde være mulig å gjennomføre uansett størrelse, og uansett hvilken IKT-kompetanse som er i din virksomhet.

Bilde: Angriperens vei inn, og hvordan man kan forebygge dette.

TILTAK SOM ANBEFALES IVERKSATT

Benytt totrinn bekreftelse og sørg for at alle brukere har sterke unike passord.

Blokker kjøring av makroer i Office filer. Dette høres kanskje ukjent ut, men det er viktig for å hindre at angriper får tilgang til dine systemer. Les her, "Endre makroinnstillinger i klareringscenteret":
<https://support.microsoft.com/nb-no/office/makroer-i-office-filer-12b036fd-d140-4e74-b45e-16fed1a7e5c6>

Sørg for å holde maskiner og programmer oppdatert, og installer sikkerhetsoppdateringer så raskt som mulig. Slå av eller koble fra maskiner som ikke er i bruk.

Fjern brukere og tilganger dere har som ikke er nødvendige.

Administratorrettigheter må begrenses. De som har kontoer med administratorrettigheter anbefales på det sterkeste å ha en annen brukerkonto som kan benyttes mot internett og i daglig drift.

Ta sikkerhetskopi av data bedriften er avhengig av for å kunne fungere. Slik at du har noe å gjenopprette ifra om du skulle bli utsatt for et angrep, og alt skulle bli kryptert eller slettet.

Nød plakat: Hvis din virksomhet blir utsatt for digital utpressing så har Næringslivets Sikkerhetsråd laget en nød plakat med viktige kontaktpunkter. Denne kan være hensiktsmessig å ha fysisk tilgjengelig ved behov.

Den lille brosjyren om datasikkerhet: Politiet også laget en liten brosjyre med forebyggende råd når det gjelder bedragerier og datakriminalitet som det også anbefales å lese.

NSM: For ytterligere tiltak og informasjon så se NSM sine sider: Digital beredskap i en skjerpert situasjon – Nasjonal sikkerhetsmyndighet (nsm.no).

INFORMASJON FRA A-KRIMSENTERET I NORDLAND

A-krimssenteret i Nordland har den siste tiden rettet søkelyset mot både servering- og byggebransjen i Nordland. Vi har kontrollert i overkant av 115 forskjellige virksomheter innenfor disse to næringene, og tilbakemeldinger fra arbeidstakere og ledere som er påtruffet under kontroller har vært positive. Det er viktig for a-krimssenteret å bidra til et seriøst arbeidsliv i Nordland, og sikre at arbeidstakere blir ivaretatt på en god måte av arbeidsgiver og at virksomhetene etterlever regelverket.

I sommer satte a-krimssenteret søkelys på ungdommer ansatt i restaurant- og serveringsbransjen: Her ble det avdekket at flere unge arbeidstakere mangler oversikt over egne rettigheter og heller ikke tør å si ifra om ugunstige arbeidsforhold. I samarbeid med Politiets nettpatrulje oppfordret vi blant annet både foreldre og arbeidsgivere til å engasjere seg og sørge for trygge rammer og sikre tilstrekkelig oppfølging for ungdommen som er fremtidens arbeidskraft.

Vi ser dessverre gjentatte ganger under våre kontroller at det slurves med HMS, noe som skaper situasjoner som innebærer fare for liv og helse for ansatte. Farlig arbeid, underbetaling, manglende overtidspålegg, brudd på arbeidstidsbestemmelser, bruk av ulovlig arbeidskraft og manglende innbetaling av skatte- og avgiftsrestanser er noen av forholdene sitter igjen med.

Det understrekes at disse tilfellene i stor grad gjelder enkelt aktører og at de aller fleste vi har kontrollert etterlever regelverket.

A-krimsentret har fortsatt en jobb som må gjøres for å avdekke eventuelt useriøse aktører innenfor bygg og serveringsbransjen. Samarbeid med næringslivet er viktig, og vi har etablert et godt samarbeid med blant annet større utbyggere, Fairplay bygg og anlegg og andre næringslivsorganisasjoner.

Det er store verdier som investeres i Nordland i årene framover og et godt samarbeid er nøkkelen for å skape et seriøst arbeidsliv.

NÆRINGSLIVSKONTAKTEN I NORDLAND

Næringslivskontakten i Nordland skal arbeide med å forebygge og redusere arbeidsmarkeds-kriminalitet og kriminalitet rettet mot næringslivet.

Næringslivskontakten er politidistriktets hovedkontakt med næringslivet utenom straffesakssporet, og skal gi råd og videreformidle henvendelser til rett instans.

Funksjonen skal sørge for et godt lokalt samarbeid mellom politiet, næringslivet, sikkerhetsmyndigheter og andre aktører i det sivile samfunn. Dette vil bidra til både proaktive og treffsikre tiltak i næringslivet og hos andre private aktører, og til en helhetlig og kunnskapsbasert kriminalitetsbekjempelse i politiet.

Håvard Fjærli er Næringslivskontakten i Nordland politidistrikt. Han kan kontaktes på:

Tlf. 918 83 382

E-mail: havard.fjarli@politiet.no